

CASAL DELS
CATALANS
DE CALIFÒRNIA

el butlletí

B88 agost de 2013

Casal dels Catalans de Califòrnia

ÍNDEX

Carta del President <i>Letter from the President</i>	1-3
Actes	4-6
Activitats recreatives del Casal <i>Casal's recreational activities</i>	7-9
Lectura Lions <i>Theatrical reading</i>	10-11
Pere Balsells guardonat <i>Pete Balsell awarded</i>	12
Notícies <i>News</i>	13
Epítom	14-15
Grup Dansaire <i>The Catalonia dancing group</i>	16
Constançó	17-18
Poema <i>Poem</i>	19
Recepta <i>Recipe</i>	20
Sabies que... <i>Did you know that...</i>	21
Treu la llengua <i>Sick out your tongue</i>	22
Webs d'interès <i>Webpages of interest</i>	23
Entrevista <i>Interview</i>	24-28

CASAL DELS CATALANS DE CALIFÒRNIA

PO BOX 91142
Los Angeles, Ca 90009
Tel. +1 310 640 88 47
info@casalcatalalosangeles.org
www.casalcatalalosangeles.org
Segueix-nos a Facebook a Casal dels catalans de Califòrnia

Carta del President

El mes d'abril es va enviar per correu a tots els socis el full electoral pel Consell del Casal, acompanyat d'una curta biografia dels candidats. Els estatuts del Casal estableixen la constitució del Consell, les seves obligacions i les seves facultats. Està format pel president, vicepresident, secretari, tresorer, vocal d'activitats socials, de cultura, de relacions públiques, editor del Butlletí i quatre vocalies generals. El Consell és escollit per l'Assemblea General i la duració de cada càrrec és de dos anys. Cada any es renova la meitat del Consell. Aquest any tocava renovar vicepresident, tresorer, cultura, editor del Butlletí i dos vocals generals. L'any que ve tocarà renovar els càrrecs de president, secretari, activitats socials, relacions públiques i les altres dues vocalies generals.

A l'Assemblea General que es va celebrar el darrer 13 d'abril es presentaren els candidats per les eleccions del 2013. Uns dies després es trameteren per correu elsfulls electorals per a que tots els socis poguessin votar. A l'Aplec de Primavera s'obriren els sobres, es comptaren els vots i fet això poder presentar el nou Consell 2013. A les primeres assemblees recordo que les eleccions al Consell es decidien el dia mateix de l'assemblea. M'agradava força aquest sistema i feia les assemblees molt animades. En aquella època, abans, després o durant l'assemblea es servia un sopar, es cantaven cançons, i fins i tot es recitaven poesies. Tot això contribuïa a que hi hagués una bona assistència.

El Consell sol reunir-se el segon diumenge de cada mes, a les deu del matí a la sala de reunions del Rancho Domínguez. Les reunions duren unes dues hores. Tots els socis estan convidats a assistir i a participar en les reunions. Les sessions són sempre ben entretingudes.

Es parla del funcionament del Casal, de l'estat dels comptes i de futures activitats. A moltes reunions algú sol portar alguna cosa per menjar i beure. Després de la reunió, els assistents fan una agradable estona de tertúlia.

D'acord amb els estatuts, les reunions del consell s'han de fer constar en acta, normalment escriptes pel secretari. El tresorer té cura de la comptabilitat del Casal, del talonari i de la preparació de sol·licituds de subvencions. El Consell té la facultat de nomenar comissions i delegacions que representin el Casal a congressos de comunitats catalanes. D'acord també amb els estatuts, cap membre del Consell pot rebre cap mena de salari per la seva funció. Tanmateix, el Consell pot establir viàtics quan calgui. Voldria animar a tots els socis per a que vinguessin a les reunions

Pere Garriga

CASAL DELS
CATALANS
DE CALIFÒRNIA

PO BOX 91142
Los Angeles, Ca 90009
Tel. +1 310 640 88 47
info@casalcatalalosangeles.org
www.casalcatalalosangeles.org
Segueix-nos a Facebook

CRÈDITS

Editora en cap

Ornella Torralba

Co-editor

Pere Garriga

Correctors, Traductors/es

Anna Torrents

Pere Garriga

Alba Alfonso

Roger Lloret

David Escofet

Nico Valle

Víctor Benito

Colaboracions

Norma Vargas

Montse Jason

Joan Comellas

Tom Bentley-Fisher

Anna Torrents

Carme Roig

Pere Garriga

Disseny

Ornella Torralba

Les opinions expressades al Butlletí
són les dels autors/res dels articles

Amb el suport de la

Generalitat
de Catalunya

Carta del President

Pere Garriga

del Consell. És una gran manera de conèixer millor la nostra associació, de fer bones amistats i de fer païs.

El 27 d'abril, la Generalitat va anunciar les persones guardonades amb la Creu de Sant Jordi del 2013. És la distinció més important de la Generalitat. S'atorga des de 1981 i va ser creat com a reconeixement a persones que han destacat pels serveis prestats a Catalunya en defensa de la seva identitat, o més generalment, en el pla cívic i cultural. Doncs bé, aquest any, una de les Creus de Sant Jordi ha estat atorgada al nostre soci i passat president, Pere Balsells. El comunicat de la Generalitat diu:

Pere Balsells i Jofre. Empresari. Per la seva trajectòria d'èxit als Estats Units d'Amèrica i per la valuosa implicació en la formació d'universitaris catalans, sobretot mitjançant el programa de beques Balsells–Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'enginyeria, en col·laboració amb la Universitat de Califòrnia. La seva estimació pel nostre país s'ha traduït en altres iniciatives de caire educatiu i cultural.

Enhorabona Pere Balsells per aquesta tan merescuda distinció!

CONSELL 2013

PRESIDENT (2014)

PERE GARRIGA

pcgarriga@cs.com

VICE PRESIDENT (2015)

CARME ROIG

carma.roig1@gmail.com

SECRETARI (2014)

QUIM VALLVÉ

joaquin@helainternational.com

TRESORERA (2015)

ANNA TORRENTS

torrents.anna@gmail.com

RELACIONS PÚBLIQUES (2014)

ANNA BATET

Anna_Batet@cox.net

B88

elbutlletí Casal dels Catalans de Califòrnia

Words from the President

by Pere Garriga

General Assemblies held by Casal elections results were decided the same day. I really liked that system, which considerably livened up the assembly meetings. In that time, before, after or during the assembly we used to eat dinner, sing and even read poems aloud. This contributed to their high attendance.

Last April we sent the election ballot for the Casal Council to all members by mail, together with a short biography of each candidate. Casal's bylaws establish the Council's constitution, its responsibilities and its authorizations. It is composed of the president, the vice-president, the secretary, the treasurer, the social activities, culture and public relations board members, the bulletin's editor and four members at large. The Council is elected by the General Assembly and the duration of each position is two years. Every year half of the Council is renewed. This year the vice-President, the treasurer, the culture board member, the bulletin's editor and two members at large were up for election. Next year it will be the president, the secretary, the social activities, the public relations and the other two members at large turn.

The new 2013 election candidates were presented during the General Assembly celebrated on 13th April. Some days later, the election ballot was sent to the members. During the Spring Aplec all envelopes were opened, votes were counted and the new 2013 Council was presented. I remember during the first

In accordance with Casal's bylaws, the secretary records the minutes of the Council meeting. The treasurer is in charge of Casal's accounts, the check book and grant applications. The Council has the power to nominate commissions and delegations to represent Casal in Catalan community congresses. Also in accordance with the bylaws, no member of the Council can receive any kind of salary for its position. Nevertheless, the Council can assign travel

allowances when necessary. I would like to encourage all members to come to Council meetings. It is a great way to know better our association, to make good friends and to work for the good of the greater Catalan community.

On the 27th April, the Generalitat announced the 2013 recipients of its most important distinction: the Sant Jordi Cross. It has been awarded since 1981 and it was created as a way to recognize people for their services offered to Catalonia either in defense of its identity or culture. This year, one of Sant Jordi crosseds has been granted to our member and former president, Pere Balsells. Generalitat's announcement says:

Pere Balsells i Jofre. Entrepreneur. For his successful career path in the United States of America and for his valuable implication in the education of Catalan university students, especially by means of the Balsells-Generalitat de Catalunya fellowship program in the sphere of engineering, with collaboration of the University of California. His love for our Nation has also resulted in other cultural and educational initiatives.

Congratulations Pere Balsells for your well-deserved distinction!

Apunteu al calendari

Save the Date

8 de desembre DINAR DE NADAL / December 8th CHRISTMAS LUNCH

29 de setembre Aplec de Tardor / September 29th Fall Picnic

2 de novembre Castanyada / November 2nd "Castanyada"

Totes les dates seran actualitzades a través del nostre correu electrònic i Facebook.

All the dates will be posted through our email blast and Facebook.

B88

Actes

**REUNIÓ CONSELL
13 DE GENER, 2013, 10:00AM
18127 ALAMEDA
Los ANGELES, CA. 90220**

Assistència

Montse Jason, Eli de Val, Ornella Torralba, Carme Roig, Anna Torrents, Pere Garriga, Norma Vargas, Marius Cucurny. El Quim i l'Anna Batet s'excusen.

Agenda

- Lectura de Lions el 27 de gener
- Calendari
- Fira del Llibre
- Butlletí 87
- Quotes
- Estat de Comptes
- Projectes Becaris Balsells
- Altres qüestions – Donació llibres – Cucurny
- Festa de Nadal
- Visita de Tom Bentley-Fisher

Lectura de Lions el 27 de gener

- La lectura es farà a la sala subterrani del Rancho Domínguez el diumenge 27 a les dues de la tarda.
- Es convidarà 'tothom'. L'Anna farà l'anunci.
- La Norma, l'Ornella i el Pere convidaran a Bilingual Foundation, South Coast Repertory, Redcat, UCLA (Dagenais, Dept de Drama). El Pere tractarà de presentar al Tom el representant del Dept. de Drama de UCLA.

Calendari

- Les reunions de consell d'ara endavant es faran el segon diumenge de mes en lloc del primer, al mateix lloc i hora.
- Es fixen les següents dates: Aplec Primavera: 28 d'abril (o 5 de maig alt.); Aplec de Tardor: 28 de setembre (6 d'octubre alt.); Nadal: 8 de desembre.

Fira del Llibre

- El Pere escriurà a la Generalitat informant-los de la Fira del Llibre de

Los Angeles i preguntar si els interessa participar-hi, esmentant oportunitat per cases editorials catalanes i autors i la participació del Casal en anys anteriors.

Butlletí 87

- La Ornella informa que l'esborrany del But 87 està a punt d'anar a impremta.
- Cal canviar el lloc de la lectura de Lions, incloure les noves dates del calendari.
- S'inclourà en el pressupost del Casal per la propera sol·licitud de subvenció el cost de maquetació del Butlletí.

Quotes

- El Pere preparà la tramesa de sol·licitud de quotes als socis.
- Cal que el Quim tingui dret de firma al compte corrent. Caldrà que el Quim signi a la sucursal de BofA amb els altres signataris. El Pere ho confirmarà amb BofA i tractarà de fixar data.

Estat de Comptes

- La Norma informa que a la festa de Nadal hi va haver una pèrdua de \$135.
- En el compte corrent el balanç és \$2100.

Reunió Projectes Becaris Balsells

- 27 de gener a les 12 migdia. Anna Torrents i Pere.

Altres qüestions – Donació llibres – Cucurny

- El Marius fa donació de dues capses de llibres de material didàctic català.

Festa de Nadal

- Es comenta que s'esperava que vingués més gent, poca canalla i que va sobrar menjar. Segurament el mal temps hi va influir.
- Es comenta també que la presentació del menjar al Carriage Room era deficient.
- Per l'any que ve s'ha de trobar un altre lloc. Es fan varietes propostes.

CONSELL 2012

PRESIDENT (2014)
PERE GARRIGA
pcgarriga@cs.com

VICE PRESIDENT (2012)
ANNA TORRENTEs
torrents.anna@gmail.com

SECRETARIA (*) (2012)
ANNA TORRENTEs
torrents.anna@gmail.com

TRESORERA (2014)
QUIM VALLVÉ
joaquin@helainterntional.com

RELACIONS PUBLS. (2012)
ANNA BATET
Anna_Batet@cox.net

CULTURA (2014)
MARIUS CUCURNY
mcucurny@cccd.edu

ACTIVITAT SOCIALS (2012)
MONTSE JASON
montsefj@earthlink.net

BUTLLETI (2014)
ORNELLA TORRALBA
ornellat@hotmail.com

VOCALIES GENERALS

PATRICIA HERNANDEZ(2012)
pati.prof@runbox.com

ELI DE VAL (2012)
Californiabcn@gmail.com

LAIA VICENS FUSTE(2012)
laiavicensfuste@hotmail.com

NORMA VARGAS
nclemoine@sbcglobal.net
(*) Secretaria interina fins eleccions 2012

COMISSIONS

1. Administració (secretaria, relacions amb Generalitat): Garriga/Vargas /Vallvé. Subvencions. Estat de Comptes. No hi ha notícies de la Generalitat
2. Butlletí: Torralba/ Torrents/Roig
3. Cau: Batet/Vicens

4. Activitats Culturals: Cucurny/Laia Vicens/Eli de Val
5. Festes i Aplecs: Montse/ Laia Vicens/ Roig/Vicent Mas
6. Classes de Català: Torrents
7. Web: Torralba/Roig
8. Becaris: Martí

**REUNIÓ CONSELL
10 DE FEBRER, 2013, 10:00AM
RANCHO DOMÍNGUEZ
18127 ALAMEDA
Los ANGELES, CA 90220**

Assistència

Carme Roig, Anna Torrents, Pere Garriga, Joan Giner, Quim Vallvé, Marc Triquell, Montse Jason

Agenda

- Presentació Lions
- Pel·lícula Califòrnia d'Antoni Verdaguer
- Nomenament Nou Tresorer
- Quotes
- Pressupost 2013
- Reunió Becaris
- Assemblea Nacional

Presentació Lions

El president valora molt positivament la lectura de l'obra "Lions". L'Anna Torrents explica com va sorgir la idea de la representació al Casal. El Casal es reafirma en la intenció de donar suport en temes de producció a la companyia de teatre.

Pel·lícula Califòrnia

En Pere comenta que s'ha entrevistat amb un director de cine a Barcelona, Antoni Verdaguer, per parlar de la seva obra sobre l'època colonial al sud de Califòrnia. El Casal posa de manifest la seva voluntat de donar suport a la companyia en el següent format: En Pere Garriga acompanyarà al director per fer entrevistes amb potencials patrocinadors.

Nomenament del nou tresorer

Com que en Quim, hipòtic tresorer en-

cara no té firma autoritzada per poder dur a terme la seva tasca, es proposa a l'Anna Torrents com a tresorera, però es deixa la porta oberta per poder col·laborar amb en Quim amb determinats assumptes de tresoreria. L'Anna ha portat darrerament les sol·licituds de subvencions i ha preparat els pressuposts del Casal.

S'ha de resoldre el tema de la firma dels xecs a Bank of America. El Pere s'assabentarà de com cal fer-ho i informarà als que han de participar en renovar la fitxa de B of A. S'acorda en que Quim tingui el càrrec de secretari.

nal de l'ANC que té com a objectiu difondre la realitat catalana. La presidenta es diu Mireia Negre. Comenta que aquesta asamblea farà una Xerrada a SF i que estem convidats a assistir-hi.

Es proposa al Marc Triquell (marc.triquell@att.net) com a persona de contacte amb ANC NC per tal de poder establir una comunicació que permeti un flux d'idees entre el nord i el sud per proposar accions. L'Anna Torrents crearà un mail per explicar el tema.

Altres Qüestions

-L'Assemblea del Casal es farà el més que ve.

Actes

Lions. L'Anna li recorda que cal omplir un full explicatiu de les despeses i posar-ho al DropBox del Casal.

-La Montse Jason llegeix una emotiva carta escrita per un nebot seu sobre un recentment desaparegut cosí seu de 82 anys, autòtic, de Borges del Camp.

**REUNIÓ CONSELL
10 DE MARÇ. 2013, 10:00AM
RANCHO DOMINGUEZ
18127 ALAMEDA
LOS ANGELES, CA. 90220**

Assistents:

Pere Garriga, Anna Torrents, Ornella Torralba, Norma Vargas, Eli de Val, Carme Roig, Quim Vallvé, Montse Jason, Esteban Meca

Agenda:

- Pressupost 2013 / Quotes.
- Aplec Primavera.
- Nova Signatura Compte Casal.
- Assemblea Nacional Catalana.
- Inventari.
- Visita Belen Vicens.
- Altres Qüestions.

Pressupost 2013/ Quotes:

En Pere Garriga comenta que el 90% de les quotes ja han estat cobrades.

Aplec Primavera:

Es decideix parlar dels petits detalls d'organització a la propera reunió, però es parla de possibles demostracions culinàries.

D'una banda, la Carme Roig comenta la possibilitat de repetir amb en Joan Solà, xef del restaurant "Tinto Tapas España".

D'altra banda, l'Anna Torrents comenta la possibilitat de portar, en aquest aplec o en el proper, al Carles Civit i la seva parella, per fer una demostració de cuina "tecnològica".

A més a més, es recorda que en la data del proper aplec hi haurà un

partit del Barça, i que potser es podria retransmetre, com en l'aplec anterior. Es recorda la necessitat de compensar econòmicament a en Robert Regué pel cost de la connexió de dades en el darrer aplec.

Nova Signatura del Casal:

S'acorda transmetre la signatura autoritzada del casal al Bank of Amèrica abans de la propera reunió del consell, en una sucursal propera al Rancho Dominguez. Els membres del Consell que tindran dret de firma seran la Norma Lemoine, l'Anna Torrents, la Carme Roig i el Pere Garriga.

Assemblea Nacional Catalana:

L'Anna Torrents informa de que l'ANC no vol duplicar esforços amb la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC) i que per tant es sumarà a la campanya associada al web "Vull votar", promoguda per la FIEC. S'acorda enviar un e-mail als membres del Casal amb el link a aquesta pàgina web, per aquells membres que vulguin adherir-s'hi.

També s'acorda enviar un altre e-mail per demanar col·laboració amb les activitats de l'ANC, de nou per aquells membres del Casal que estiguin interessats.

Inventari:

Es va efectuar un inventari del material del Casal.

Visita Belen Vicens:

S'acorda l'organització per rebre a la Belen Vicens.

Altres Qüestions:

Pàgina web. L'Ornella Torralba informa que es tornarà a començar per arreglar la pàgina web, després de que la base de dades es corrompés. Es comenta la necessitat de fer un back-up de la pàgina web, i es discuteix la possibilitat de donar un petit incentiu a en Gustavo, més enllà dels costos de manteniment estipulats.

Assemblea del Casal. S'acorda realitzar la assemblea anual, d'acord amb els estatuts, al Rancho Dominguez, dissabte 13 d'abril a les 11 del matí, i que s'acompanyarà amb un petit pisco-labis. Butlletí. L'Ornella Torralba proposa que el butlletí surti 2 mesos després de l'aplec. Lloc per festes/reunions futures. L'Eli de Val proposa el restaurant "Centro Basco", que es troba a Chino.

Premi Mecenatge al Pere Balsells. El Pere Garriga comenta que s'ha realitzat un vídeo per mostrar durant la cerimònia del "Premi Nacional de Recerca en Mecenatge Científic" que ha estat atorgat a en Pere Balsells.

DropBox. Es considera posar les actes de les reunions al DropBox del Casal, i també es considera la possibilitat de distribuir els butlletins pel mateix mitjà.

Activitats recreatives del Casal

Dinar de dones

Carme Roig

El diumenge dia 10 de febrer un grup de dones del Casal i en Marcel, el fill de la Laia, de deu mesos d'edat, ens vam reunir en un restaurant peruà, El Rocoto, per dinar i intercanviar regals "cutres" o ridículs o aquells regals que tenim a casa i que algú ens ha regalat però que no ens agraden. Diuen que, el que per una persona pot ser brossa, per una altra pot ser una joia.

Després d'un bon dinar vam començar l'intercanvi de regals, que també es podien robar, si és que algun dels regals que algú ja havia escollit ens agradava més. Vam riure una bona estona i els regals passaven de mà en mà fins que al final vam votar pel regal més ridícul de tots. Fins la propera dones!

CASAL'S RECREATIONAL ACTIVITIES

LADIE'S LUNCH OUT

Carme Roig

On Sunday February 10, a group of women and Marcel, Laia's 10 month old son, met in a Peruvian restaurant, El Rocoto. We met to have lunch and exchange cheap and odd presents, those that we have at home because someone gave us but we don't really like. They say that what for one person is trash for another might be a jewel.

After a good lunch we exchanged the presents. We could also steal the present that someone else had picked, if we liked it the most. We laughed a lot with the gifts going around the table. At the end, we voted the most ridiculous present.

See you next time girls!

DIA INTERNACIONAL DE LA CATALUNYA EXTERIOR

Carme Roig

Amb motiu de la celebració del dia internacional de la Catalunya exterior, el Casal va organitzar un vermut cultural en un bar popular de Santa Mònica. A la terrassa del Bar Pintxo, amb un sol californià i primaveral, vam fer unes tapetes i vam beure cervesa Moritz, que això és una novetat pels que vivim al sud de Califòrnia. A més, vam aprofitar per fer un intercanvi de llibres ja que feia pocs dies havia sigut Sant Jordi.

El dia internacional de la Catalunya exterior és una iniciativa de la federació d'entitats catalanes a l'exterior (FIEC) que agrupa centres i casals catalans d'arreu del món. La FIEC va presentar la proposta l'any 1997, i l'any 1998 es va celebrar per primera vegada. L'any 1999 el Parlament de Catalunya va declarar oficial la diada. Es va decidir que se celebraria per Sant Jordi, o el primer diumenge després de Sant Jordi, si aquesta diada no s'esqueia en diumenge. Les iniciatives de la FIEC per celebrar aquesta diada són per millorar la qualitat democràtica dels catalans residents a l'exterior. També perquè els catalans residents a l'exterior tinguem dret a votar, i aquest any també per orientar i donar oportunitats i acolliment a milers de catalans que surten de Catalunya per trobar feina. Finalment, la FIEC també vol promoure la cultura i llengua catalana i projectar la imatge de Catalunya a mitjans de comunicació del país d'adopció, especialment en moments clau de la nostra història. Per més informació visiteu www.fiec.com.

INTERNATIONAL DAY OF THE EXTERNAL CATALONIA

Carme Roig

Due to the celebration of the international day of the external Catalonia, the Casal organized a cultural gathering in a popular bar in Santa Monica. We met in the Bar Pintxo terrace, the Californian sun was shining on a nice spring day, and we ate tapas and drank Moritz beer, which is new for those living in Southern California. We also took the chance to exchange books, since Sant Jordi had been a few days before.

The international day of Catalans Living Abroad is an initiative of the International Federation of Catalan Associations (the Catalan acronym is FIEC). The FIEC presented the proposal to commemorate this date in 1997 and it was first celebrated in 1998. In 1999 the Catalan Parliament declared the day an officially observed day. It was decided that it would be

Casal's recreational activities

Aplec de Primavera

celebrated on Sant Jordi's day, or the first Sunday thereafter. The reason to celebrate such a day is mainly to improve the democratic quality to those Catalans who live abroad, so that we have the right to vote, among other things. Additionally, especially this year, they also want to orient, host and provide opportunities to those Catalans that leave Catalonia looking for jobs. Finally, the FIEC is also involved in the promotion of Catalan culture and language, projecting the image of Catalonia in the media of the hosting country, especially in key moments of our history. For additional information visit www.fiec.com.

APLEC DE PRIMAVERA

Norma Vargas

El passat 5 de maig ens vam trobar tots una altra vegada a la nostra activitat preferida, l'aplec de primavera! Tot i que normalment sempre venia molta gent, aquest any el temps ens va jugar una mala passada i vam tenir menys assistència. Estem convençuts de que molts no es van atrevir a sortir de casa a causa de les baixes temperatures (per les que el Sud de Califòrnia no ens té acostumats) i el cel ennuvolat. Ells s'ho van perdre! Els que vam desafiar el temps ens ho vam passar molt bé! Vam retrobar les amistats per escalfar els nostres cors i menjar i beure per escalfar el cos.

Tot i el temps, vam arribar a ser unes 100 persones per reunir-nos, gaudir del menjar, que era deliciós, ballar sardanes, fer nous amics i, sobretot, passar una bona estona. Per unes hores, els nostres problemes quotidians i l'estrés van desaparèixer enmig de la bona companyia. Vam tenir molta canalla que no van parar de córrer amunt i avall!

Per primera vegada vam gaudir de cerveses catalanes (Moritz i Estrella), que ens portaven els records de casa. Van ser un complement per les tapes i la paella perfectes!

Per aquells que no bevem cervesa, també hi havia sangria... deliciosa!

Va ser un dia especial perquè vam compartir els jardins del Rancho Dominguez amb un grup de mexicans que celebren el Cinco de Mayo. Vam estar ben separats, però la seva animada música va sonar durant tot l'aplec. Tot i que no estem acostumats a tenir música de fons, va provocar una situació interessant i agradable. Alguns de nosaltres ens vam acostar a veure la seva exhibició de dansa i art tradicionals, fins i tot en Rob Jason va tornar amb un "sarape"!

Com sempre, tot va rutllar gràcies als voluntaris i als becaris, que van treballar de valent en el muntatge, la cuina i la neteja. La Montse Jason, una altra vegada, va demostrar la seva habilitat per coordinar el treball de tothom i el cuinat de la paella. En aquest sentit, va ser la merescuda guanyadora, per primer cop, del pernil que es va rifar al final. Finalment ella i el Rob el van aconseguir!

Som-hi tots i que tinguem un millor pícnic cada any! Cada cop ve més i més gent, i estem millorant d'aplec en aplec. Ens veiem tots a la tardor!

Spring Picnic

Norma Vargas

On May 5th we got together for our favorite activity, the Spring picnic! Usually very well attended, this year the weather worried us and it limited the amount of people who came. We are sure that many shied away from facing the freezing temperature (by SoCal standards) and the overcast skies. Their loss!!! Those of us who braved the elements had a wonderful time! We had friendship to warm our hearts and food and drinks to warm our bodies.

We still had over 100 people who socialized, enjoyed the food, which proved to be delicious, danced sardanas, made new friends and, over all, enjoyed ourselves. For a few hours our daily problems and all stress evaporated, forgotten in the midst of good company. We had many children that were unstoppable running all over!

For the first time we could savor the taste of Catalan beer (Moritz and Estrella), bringing memories of home. They complemented the tapas and the paella perfectly! For the few of us who don't drink beer, we had sangria... delicious!

It was a special day also because we shared the Rancho Dominguez grounds with a group that were celebrating the "Cinco de Mayo Mexican Day." We were very well separated but their lively music played through most of the aplec. Although unusual, it was interesting having that background music. Some of us went to see their dancers show their tradition and artistry, even Rob Jason came back with a "sarape"!

As always, all came together perfectly thanks to all the volunteers and the "becaris" working hard on the set up, the cooking, and the clean up. Montse Jason, once more showed her ability to coordinate their work and the production of the paella. On that note she was the well deserved recipient, for the first time, of the "jamon serrano" that was raffled towards the end. Finally she and Rob got it!!!

Let's keep going and have a better picnic every year. More and more people are coming and we are improving each time. See you all in the fall!!!!

Lectura Lions

Lectura de l'obra de teatre Lleons de Pau Miró

Anna Torrents i Tom Bentley-Fisher

El Casal va organitzar la lectura de la versió anglesa de l'obra de teatre Lleons de l'escriptor català Pau Miró al Carriage Room del Rancho Domínguez el dia 27 de Gener. Més de 40 persones assistiren a la lectura de l'obra inclosos professors de UCLA i de la Universitat de Fullerton. El director artístic Tom Bentley-Fisher de la companyia de teatre Tant per Tant fou el narrador de la història de manera que ajudava a l'audiència a situar-se mentalment al lloc on l'acció s'estava duent a terme. La lectura va ser duta a terme amb tal professionalisme que tot i que no hi havia esenario, l'espectador era capaç de visualitzar cada escena en tot moment gràcies a la fantàstica interpretació dels actors. Després de l'obra, el Casal va preparar un pica-pica per tothom.

Per aquells que no van poder assistir, recordeu que Lleons és un thriller català sobre un home jove que arriba a una bugaderia a hores intempestives amb la camisa tacada de sang. El jove és benvingut per una família una mica estranya que viu en un barri de Barcelona, la qual rep visites inesperades a totes hores. L'obra està emmarcada en el terror del carrer, on només l'església i el bingo actuen com refugis de seguretat. Tot i que la trama tracta sobre una dona atrapada en una cadira de rodes, la confusió rau entre un gos mort i la mort d'un traficant de cocaïna, una bossa petita de sang que sobresurt de sota d'una rentadora, i un inspector a qui li agrada el tango; l'obra tracta la violència a través de la tendresa, la tristesa a través de l'alegria, i la necessitat de trobar alguna cosa semblant a la veritat a través de música indi i la dansa. L'obra és sorprenent i teatral. Tant per tant creu que l'obra és provocativa tan als actors com als espectadors.

Pau Miró és un dramaturg que està guanyant una ràpida reputació internacional pel seu enfocament vital i original del teatre. Tant per Tant se sent privilegiat d'haver-se assegurat la traducció a l'anglès i la realització dels drets de la trilogia de les obres de teatre de gran prestigi: búfals, lleons i

girafes. Tant per Tant creu que aquesta trilogia, traduïda per la cofundadora de Tant per Tant Elisabet Ràfols, representa el millor de la nova obra teatral en català. Les obres de Pau Miró tenen tal audàcia d'estil i teatralitat que Tant per Tant creu que poden desafiar i contribuir a la sensibilitat artística i social de la nostra comunitat.

Fa set anys que Tant per Tant teatre s'ha concentrat en la traducció i l'intercanvi d'obres de teatre entre Catalunya i el Canadà. La companyia creu fermament en la importància de compartir idees internacionals a través del teatre i dels professionals del teatre. És molt emocionant poder portar el primer projecte als Estats Units i donar a Catalunya. Per més informació sobre la companyia visiteu tantpertant.ca.

ES BUSQUEN COL·LABORADORS PER TIRAR ENDAVANT EL PROJECTE LIONS

I després de la lectura, és l'hora de l'obra real! Per tant, vols col·laborar a tirar endavant el projecte de l'obra de teatre LIONS de Pau Miró?

El director de l'obra, Tom Bentley-Fisher, va fer estada a Los Angeles durant el mes de maig. Va venir a l'Aplec i vam acordar que començaríem a fer córrer la veu per a buscar gent interessada a col·laborar a tirar endavant el projecte LIONS de Pau Miró. L'obra no es representarà fins a finals d'estiu principis de tardor, tot dependrà de la disponibilitat del teatre, però cal començar a posar fil a l'agulla.

Es necessita ajuda amb:

- Publicitat
- Venta d'entrades
- Ajudar amb l'atretzo, és a dir construir o localitzar mobiliari, vestuari, etc.

- Ajudar als actors durant les nits de representació. (unes 8 representacions)
- I el més important, fer córrer la veu perquè la gent vagi a veure l'obra de teatre.

A més a més, el director vol mantenir la seva oferta de fer un classe gratuïta de teatre per a tots aquells interessats en saber més sobre la feina que fa amb els actors. Faria una sessió semblant a les que fa quan dóna classes a Catalunya i a Europa. La gent no hauria de tenir vergonya o sentir-se intimidada per la proposta, és divertit quan la gent s'hi involucra i ell no té cap problema si la gent té experiència o no. Podeu veure algunes de les seves tècniques de treball a la seva pàgina web tombentley.net.

La sessió de teatre duraria dues hores, i molt probablement es faria una vegada finalitzada la representació oficial de l'obra de teatre. De totes maneres, dependrà del número de persones interessades.

O sigui, que si esteu interessats a col·laborar amb el projecte LIONS i/o amb la classe de teatre, contacteu amb l'Anna Torrents a torrents.anna@gmail.com.

Theatrical Reading of Lions by Pau Miró

Anna Torrents and Tom Bentley-Fisher

The Casal organized the professional reading of the Catalan play Lions by Pau Miró on Sunday January 27th at the Rancho Dominguez Carriage Room. More than 40 people attended the professional reading including professors from UCLA and Fullerton University. The artistic director Tom Bentley-Fisher from Tant per Tant Theatre Company was the narrator of the story helping the audience to mentally place the location where the action was taking place. The reading was performed with such professionalism that even though there was no stage setup, the audience was transported and able to visualize each scene due to outstanding interpretation of the actors. After the reading, the Casal served some snacks and beverages for everyone.

For those who could not attend remember that Lions is a thriller about a young man who arrives at a laundromat after hours with his shirt stained with blood. He is welcomed by a strange family in a strange neighborhood, who receive unexpected guests at any time of day. The play is set against the terror of the street, where only the church and bingo hall act as landmarks of safety. Although the plot deals with a woman trapped in a wheelchair, the confusion between a dead dog and dead cocaine dealer, a little bag of blood that pokes its way from under a washing machine, and an inspector who likes to tango; the play addresses its violence through tenderness, its sadness through joy, and the need to find some semblance of truth through indie music and dance. The play is surprising and theatrical. Tant per Tant thinks it will challenge actors and audience.

Pau Miró is a playwright quickly gaining an international reputation for his vital and original approach to theatre. Tant per Tant feels privileged to have secured the English translation and performing rights to his highly regarded trilogy of plays Buffalos, Lions and Giraffes. We think this trilogy, translated by Tant per Tant's Elisabet Ràfols, represents the best of new Catalan work. His plays bring a boldness of writing style and theatricality we believe can challenge and contribute to the artistic and social sensibilities of our community.

During the past seven years Tant per Tant theatre has concentrated on the translation and exchange of plays between Catalonia and Canada. The company believes strongly in the importance of sharing international ideas through theatre and theatre professionals. It is particularly excited to be bringing its first project to the U.S. and creating an awareness of the innovative work being done in Catalonia. For detailed information on the company, you can go to tantpertant.ca.

SEEKING VOLUNTEERS TO HELP LIONS PROJECT MOVE FORWARD

And after the theatrical reading, it is time for the real play. So, Would you like volunteer to help LIONS by Pau Miró project move forward?

The director of the play, Tom Bentley-Fisher, was in Los Angeles during May. He attended the Aplec and we decided to reach out for people interested in helping LIONS to move forward. The production of LIONS is tentatively scheduled for early fall, depending on the availability of the venue.

Main volunteer areas involve:

- Publicity
- Box office
- Helping build or locate set and props
- Volunteer to assist actors on performance nights (eight performances likely.)
- And the most important, get the word out and put people in the seats.

When Tom returns he also wants to follow-up on his offer to conduct a workshop for anyone interested in the kind of work he does with actors. He will base it on the same kind of approach he takes when he does master classes in Catalonia and Europe. People shouldn't be intimidated – it's fun, and as long as people throw themselves into it he doesn't care about experience. You can check out some of his teaching technique on his webpage tombentley.net.

This is a workshop that would last two hours and will proceed depending on the number of people interested in attending.

If you are interested in volunteer or/and in the workshop class please contact Anna Torrents at torrents.anna@gmail.com

Pere Balsells

Guardonat Creu Sant Jordi 2013

Pete Garriga

La Generalitat de Catalunya acaba d'anunciar que en Pere Balsells, soci i passat president del Casal dels Catalans de Califòrnia, ha estat guardonat aquest any amb la Creu de Sant Jordi. La Creu de Sant Jordi és un dels màxims reconeixements que pot rebre una persona per part de la Generalitat de Catalunya. La distinció es va crear el 1981 amb la finalitat de distingir les persones naturals i/o jurídiques que, pels seus mèrits, hagin prestat serveis destacades a Catalunya.

El comunicat de la Generalitat diu:

"Pere Balsells i Jofre. Empresari. Per la seva trajectòria d'èxit als Estats Units d'Amèrica i per la valiosa implicació en la formació d'universitaris catalans, sobretot mitjançant el programa de beques Balsells-Generalitat de Catalunya en l'àmbit de l'enginyeria, en col·laboració amb la Universitat de California. La seva estimació pel nostre país s'ha traduït en altres iniciatives de caire educatiu i cultural."

Enhorabona Pere Balsells per aquesta distinció tan merescuda!

Els guardons van ser lliurats en un acte solemne a la Sala Sant Jordi del Palau de la Generalitat el 15 de maig. El Secretari de Cultura Ferran Mascarell va anunciar els guardonats a l'hora que el president Artur Mas els lliurava tal honor. En Josep Viñeta, nebot del Pere Balsells, va rebre la Creu degut a la seva obligada absència. A l'acte van assistir també la germana del Pere, la Maria i en Jaume Viñeta, l'altre fill de la Maria.

El President Mas, després de felicitar als guardonats i mostrar-los com exemple de les grans qualitats individuals dels tants altres catalans que històricament han destacat i fet importants contribucions socials en àmbits tan diversos com la medicina, la ciència, l'art o la indústria va apel·lar a la unitat i a l'espiritu de victòria especialment ara que Catalunya té per davant seu reptes tan nombrosos, el més remarcable de tots ells la consulta d'autodeterminació. Va acabar citant la dita en anglès: "If there's a will, there's a way", "Si hi ha voluntat, hi ha un camí".

PETE BALSELLS AWARDED THE CROSS OF SAINT GEORGE 2013

La Generalitat de Catalunya, the Catalan government of Catalonia, has announced that Pete Balsells, a member and past president of Casal dels Catalans de California, has been awarded this year the Cross of Saint George. This award is one of the highest recognitions that the Catalan government can bestow to an individual. The award was created in 1981 with the object of distinguishing persons or organizations which by their merits have performed an outstanding service to Catalonia.

The announcement of La Generalitat says:

"Pere Balsells i Jofre. Industrialist. For his successful endeavors in the United States of America and for his involvement in the education of Catalan university students, especially in connection with the Balsells-Generalitat de Catalunya Fellowships in Engineering in collaboration with the University of California. His love for our country has also been demonstrated in other educational and cultural initiatives."

Congratulations Pete Balsells for this well deserved distinction!

The awards were presented in a solemn act in the grand Hall of Saint George of the Palace of La Generalitat. Secretary of Culture Ferran Mascarell announced the awards as President Artur Mas conferred the Saint George crosses. Josep Viñeta, Pete Balsell's nephew received the Cross in Pete's stead because of his unavoidable absence. Pete's sister Maria, and Maria's other son Jaume Viñeta also attended the ceremony.

President Mas, after congratulating the awardees and setting them as examples of the great individual qualities of so many other Catalans who historically have made so many important contributions to medicine, science, art, industry, appealed further to unity and a spirit of victory especially now that Catalonia has before itself so many challenges, not the least of which is its forthcoming referendum on self-determination. He ended by citing the English saying: "If there is a will, there is a way".

Notícies / News

Nous Socis / New Members

Hola a tots! Som **l'Ignasi i l'Elena**, de Barcelona. Fa un any que vam arribar a Los Angeles, i vivim al Downtown. Ens va sorgir l'oportunitat de traslladar-nos aquí i no ens ho varem pas pensar dues vegades a l'hora de fer les maletes. Ens agrada molt viatjar i conèixer llocs nous i ens venia molt de gust gaudir de l'experiència de viure als EUA. Tot i que trobem a faltar la família, els Pirineus i els calçots, la veritat és que estem molt a gust aquí. Estem fent molt bons amics i ens meravellen els parcs naturals tan espectaculars que hi ha a Califòrnia.

Varem conèixer el Casal a través d'un amic el passat mes de juny, per la celebració de Sant Joan. Des de llavors, ens hem apuntat a tots els aplecs i trobades que s'han fet, i finalment hem fet el pas de fer-nos socis.

Ens agrada molt poder formar part d'aquesta associació atès que ens feu sentir una mica més a prop de Catalunya!

Hi all! We are **Ignasi and Elena** from Barcelona. We arrived to LA one year ago and we live in the downtown area. We had the opportunity to move here and we didn't think about it twice. We love to travel and to know new places and we were looking forward to living in the US. Despite the fact we miss our family, the Pyrenees and calçots, we feel very comfortable here. We are making very good friends and we are amazed by the natural parks in California.

We knew about the Casal thanks to a friend last June, during Sant Joan celebration. Since then, we have attended all the aplecs and meetings. Finally we have become members of the Casal.

We really enjoy being part of this association, since all of you make us feel closer to Catalonia!

Hola. Em dic **Joan Maria Mauri**, sóc de Bellaterra (Barcelona) i ja fa tres anys que visc a Los Angeles. Vaig estudiar Enginyeria de Telecomunicacions a Barcelona i actualment estic treballant com a Senior Systems Engineer en temes de xarxes i comunicacions unificades (veu i telefonia). Vaig conèixer el Casal tot cercant pel Google alguna associació de catalans a Los Angeles. El que més m'agrada d'aquí és el bon temps, que et permet fer moltes activitats a l'aire lliure. També hi ha molta varietat cultural, el que fa possible conèixer diferents cultures fins i tot dins del mateix país. El que trobo més a faltar és la família i els amics, així com de tant en tant, alguna cosa de menjar com el pernil i l'orxata! Sí, sí: l'orxata!

Hello. My name is **Joan Maria Mauri**, I am from Bellaterra (Barcelona) and I have lived in LA for three years. I studied telecommunications engineering in Barcelona and I am currently working as a Senior Systems Engineer on networks and unified Communications (Voice and telephone). I found out about Casal after having been searching for Catalan associations in Los Angeles. What I like the most here is the excellent weather, which makes many outdoor activities possible. There is also a large cultural diversity, from which I can learn a lot about different cultures, without having to go abroad. What I miss the most is my family and friends, as well as from time to time Iberian ham and orxata (*)! Yes, orxata!

Epítom

XXXIV. Bona gent dins una ideologia totalitària

Josep G. Llauradó

EPI TOM DE LA GUERRA CIVIL D'ESPANYA [GCE]

Oferesc aquest modest EPITOM
"in memoriam" del Pare Claretia
JOAN COROMINAS, Fundador d'aquest Casal,
Sacerdot exemplar i Paladí de la Veritat
àdhuc quan era perillós el formular-la.

**"He fet un bon combat, he acabat la cursa,
he conservat la fe."** 2 Tim 4:7

Tot llegint el llibre per Otília Castellví [1] un se'n adona de la multiplicitat de situacions amb les que es confrontà. Fou militant del POUM [Partit Obrer d'Unificació Marxista], "visqué en la tètrica realitat dels calabossos de la policia stalinista a Barcelona, les txeques, l'exili cap a França, els camps de concentració francesos al Rosselló, l'ocupació nazi de França, la feina a Alemanya i la fugida a Caracas.

El problema fonamental que volem adreçar consisteix en: és possible per a una societat totalitària contenir membres que no estan d'acord amb ella sense arribar als extrems del martiri. El filòsof/sociòleg cristjà Jacques Maritain conclagué que en "una societat de lladres un ha d'ésser un lladre per a sobreviure". Noteu que això és una expressió humanista que no exhaureix completament la qüestió; noteu que fa exclusió dels que cerquen més endins... amb el peril inherent. Aquí ens referim a l'existència i activitat(s) d'una persona o grup de persones que tenen el valor adequat per a no acceptar, ni que sigui sigil·losament, certes tiràniques lleis.

Oferirem dos exemples:

I. ELS SOFRIMENTS DE L'OTÍLIA:

L'Otília era una dona de gran fortalesa psíquica i enorme resistència física per a sobreviure tots aquests sofriments i amb gran esperit humà de suportar-los.

El que m'interessa és com una persona, amb antecedents d'extrema esquerra i àdhuc declarada comunista, contrasta el tractament que li donaren els francesos, diem-ne "políticament amics", contraposat al rebut a l'Alemanya nazi on ella arribava de la derrotada República Espanyola.

Als tres dies d'esclarir la Segona Guerra Mundial el "benestar" de l'Otília i els seus amics a França se'ls acabà. "A França la convicció que la culpa dels seus mals la tenen els estrangers ---escriu Otília--- és cosa tradicional, però aquest convenciment arriba a ser una obsesió tan aviat com una guerra els ocasiona veritables sofriments. En

cada estranger hi veuen un espia, si més no, un enemic. Rarament vam trobar un francès que comprengués que per a nosaltres els nazis alemanys eren més temibles que per a ells".

Les nostres protestes, però no serviren de res. Aquell dia vam començar a aprendre que els "drets de l'home", la legalitat, la fraternitat i la llibertat d'aquell país, eren iguals que en el nostre...! Altra vegada una presó! Una presó de França, que són les pitjors d'Europa!

L'únic delicte imputat fou l'anar indocumentats perquè estàvem en el procés de legalitzar la nostra situació; no hi havia cap robatori, crim violent, etc.

Després de varíes situacions els posaren en "llibertat" i havent treballat a Luxemburg com a modista, la professió de l'Otília, foren conduïts a Alemanya.

Durant la meva primera setmana a Frankfurt, guiada [per un amics] vaig fer les gestions per legalitzar la meva estada a Alemanya com a treballadora independent en el ram de la costura. En honor als Alemanys he de dir que ho vaig aconseguir amb rapidesa i facilitat. Em donaren el permís de treball com a modista a domicili, amb les mateixes cartes de racionament que els alemanys. A més, l'amabilitat amb que era tractada en tots els llocs on anava representava una agradabilíssima sorpresa per a mi, pels prejudicis que ens havíem format tots els anti-nazis. El terror de l'Alemanya de Hitler, certament, devia ser molt occult, ja que en la vida apparent ni els del país ni els estrangers teníem la sensació de viure en un règim de bárbara tirania com ho era, en efecte, políticament".

Amb l'avenç de les forces aliades ens retiràvem tan com podien cap l'oest i sud d'Alemanya. Així passàrem 2 mesos a Kinheim, un poble pintoresc i tranquil per la regió del riu Mosela. Una nit, emperò, "ens despertàrem, sobresaltats per les detonacions dels avions de bombardeig Americans i els caces alemanys, que mantenien un combat aeri no gaire lluny del poble. L'espectacle era tan tràgic com espectacular... Pobres aviadors!"

Al dia següent un d'ells fou trobat mort, enforquillat pels bastons de les vinyes perquè els ceps s'hi enfilin; era un aviador americà. "A Kinheim, però, tothom va lamentar la tràgica fi d'aquella vida jove".

Fins i tot el capellà de Kinheim, que sabia prou bé que nosaltres no creiem en cap religió, ens portava mantega ious frescos". L'Otília contragué un furóncol ple de pus en el pit a sota mateix del teixit dur del mugró, que requerí la intervenció d'un cirurgià, i ell es negà a cobrar-nos res.

II. EL SERGENT JOHN WALTER (no el seu nom veritable):

Una altra experiència fou la que jo tinguí amb un pacient visitant sovint la meva clínica a l'hospital d'ex-combatents ("veterans" en la terminologia estado-unidenca) per motiu no relacionat al seu traumatisme. Vestit l'home tenia un aspecte normal, però portava una pròtesi a la cama dreta. Al preguntar-li com li havia ocorregut, em narrà que havia estat bombarder a les forces aèries americanes a la II Guerra Mundial i la seva "fortalesa vo-

lant" fou abatuda. El comandant donà l'ordre d'usar els paracaigudes, però en Walter havia estat ferit per un tros de metralla, i al tocar terra sentí un dolor intensíssim a la cama i s'adonà que era immòbil i que havia caigut en territori rural del **Gross Reich**. Al cap d'una estona percebió un rebombori i de sobte aparegué un grup com de deu o dotze persones que per la vestimenta i "armament" que duien devien ésser pagesos. L'armament consistia en bastons i, pel que em descriagué en Walter, seria el que a Catalunya se'n deia *espingardes*,...probablement records de les guerres napoleòniques,

Al veure que tots eren persones civils, en Walter tirà la pistola a uns metres oferint-se com a presoner de guerra. Llavors el grupet de residents, sense tocar-lo l'examinaren i veieren que en Walter estava viu si bé tenia una cama trencada i no podia estar dret o caminar. Deixant dues persones per a vigilar-lo, la majoria se'n tornà.

Un altre ratet després els homes retornaren amb una mena d'improvisat baiard. Amb molta cuita en agafar-lo, el posaren sobre el baiard i el dugueren a una casa de pagès on amb draps nets intentaren parar-li l'hemorràgia. Un temps després vingué una ambulància i se'l emportaren a un hospital. Per fortuna, era un hospital d'accidentats, a càrec del Prof. Lorenz Boehler [2]. Aquest cirurgià era la màxima autoritat sobre fractures d'extremitats a l'Europa de la pre-guerra mundial. Com que no en recollien gaires de vius d'aviadors enemics, el Prof. Boehler, que sabia anglès "suo modo" mostrà un gran interès per a parlar amb en Walter i tractar-lo.

Durant la convalescència el Prof Boehler li digué que ho sentia molt però no li podia posar una cama protètica perquè no n'hi havia de suficients per al soldats alemanys.

De forma que al sortint de l'hospital la part baixa de la cama dreta dels pantalons era doblegada cap d'alt i mantinguda en

posició per una imperdible. Per a moure's li proveïren unes crosses i una targeta gran d'identificació amb foto. Crec que la Convenció de Ginebra permet als presoners de treballar en matèries non-bèliques, si son pagats com a altres obrers i sense forçar-los. Així el sergent Walter esdevingué el *correu* entre l'hospital de la ciutat distribuint radiogrames i altres articles que cabien en un bossa. També li donaren un passi per a viatjar gratuïtament als tramvies.

I ara ve la sorpresa més gran. En Walker em contava que les DONES als tramvies, s'aixecaven al notar-li que li mancava la cama dreta, per a donar-li un seient quan veien els pantalons arromangats; anava vestit de suboficial americà amb un braçalet de Presoner de Guerra i distintiu amb foto. S'aixecaven per a donar seient a l'home que unes setmanes abans havia intentat destruir llurs llars!!!

L'epíleg és quan unes setmanes després de la victòria hi hagué una festa a la capital Washington per a celebrar el retorn dels presoners d'Europa i ell notà com NINGU no s'aixecà, ni cap home jove, com a reconeixement: ell, que amb tants d'altres, havia defensat els USA contra les forces nacional-socialistes!!

EPILEG

No cal escriure'l: "res ipsa loquitur" emana directament de l'escrit...que el lector faci la seva interpretació

NOTES I REFERÈNCIES:

[1] Castellví, Otília, *De les txeques de Barcelona a l'Alemanya nazi*. Quaderns Crema, Barcelona, 2003.

[2] El nom m'era familiar, perquè les seves tècniques foren expliquades pel Prof. Piulachs a la clínica quirúrgica en la Facultat de Medicina de Barcelona on jo estudiava.

Catalan Classes

* Have you ever thought about learning a new language?
 * Do you want to improve your Catalan skills?
 * Looking forward to knowing more about Catalan culture?

It's time to do it!

Contact:
Irvine: Anna Papió - annapapio@gmail.com (949) 294 8914
Los Angeles: Anna Torrents - torrents.anna@gmail.com (949) 742 1935

Grup dansaire de Catalunya

Joan Comellas

De nou estic aquí per col·laborar una miqueta amb el Butlletí. Perdoneu el retard, però he estat operat de la mà dreta i encara se'm fa un xic difícil escriure.

Fem una mica de memòria d'aquell Grup Dansaire Catalunya que va començar com una broma a casa meva i es va fer una realitat que va durar 7 anys. Des de Santa Barbara, el mes d'abril de 1995, fins el mes de febrer de 2002, a San Francisco.

Foren 7 anys inoblidables, amb actuacions inesborrables, com els aplecs de primavera i de tardor del Casal al Rancho Dominguez, a la Casa d'Espanya, al Compton College, de la mà de l'enyora Pare Corominas, a la casa del Cònsul General d'Espanya a Los Angeles, a Hollywood, a les festes de Nadal del Casal, al Los Angeles 200th Birthday Celebration, a les festes del Pilar a Santa Ana, al Bowers Museum de Santa Ana, a la Noche Bohemia del Lebanon Hall de Los Angeles, al Polish Folk Danse Festival de UCLA, al St. Dominic Savio Catholic Church, al Spanish Times Festival a la Placita Olvera, al Dia del Presidio Day de Santa Barbara, a la Base Naval de San Diego, gràcies al recordat Sr. Beltran, al Universal Day of the Sardana, al Hispanic Heritage Days a San Juan Capistrano, a la festa de la Parròquia Sta. Rosa de Lima, al Laguna Folkdancer's Festival a Newport Beach, a la Tardeada Hispanics L.A. Opera, gràcies a la Patricia Hernández, a l'Homenatge al Pare Abat a Sta. Teresita, a la Casa d'Espanya de San Diego, al teatre Harward de San Francisco i tantes altres que a partir del proper butlletí anirem repassant una a una.

Salutacions des de Berga, Catalunya

THE CATALANIA DANCING GROUP

Here I am ready to make my contribution to our Butlletí. Please, excuse me for the delay, I recently had surgery in my right hand and it is still a bit difficult to write.

Let's remember the Grup Dansaire Catalunya (the Catalonia Dancing Group), which started as a joke in my home and became a reality that lasted 7 years, from Santa Barbara, on April 1995 to San Francisco, on February 2002.

Seven unforgettable years with incredible performances such as the ones at the spring and autumn Casal Picnics (the Aplecs) at Rancho Dominguez, at Casa de Espana, at Compton College, thanks to the late Pare Corominas, at the house of the General Consul of Spain in LA, in Hollywood, at the Christmas parties of the Casal, at the Los Angeles 200th Birthday Celebration, at the fiestas del Pilar in Santa Ana, at the Bowers Museum also in Santa Ana, at the Noche Bohemia of the Lebanon Hall in LA, at the Polish Folk Dance Festival in UCLA, at St. Dominic Savio Catholic Church, at the Spanish Times Festival in Placita Olvera, at the Presidio Day in Santa Barbara, at the Naval Base of San Diego, thanks to the late John Beltran, at the Universal Day of the Sardana, at the Hispanic Heritage Days in San Juan Capistrano, at the party of the Santa Rosa de Lima parish, at the Laguna Folkdancer's Festival in Newport Beach, at the Tardeada of Hispanics of the L.A. Opera, thanks to Patricia Hernandez, at the tribute to Pare Abat at Santa Teresita, at the Spanish House in San Diego, at the Howard theater in San Francisco and so many more that we will review in the Butlletins to come.

Regards from Berga, Catalonia.

Constansó

Primer enginyer de Califòrnia

Pere Garriga

És evident que si Califòrnia és famosa, ho és per molt motius. Pensar en ella, evoca a cadascú la seva imatge predilecta: les vinyes ondulants de Sonoma, els solejats camps de tarongers d'Orange, les estrelles exòtiques de Hollywood o les valls encantades de Yosemite. Per a molts de nosaltres, catalans immigrats a aquesta terra acollidora, el que ens ha atret ha estat la seva fama industrial i tècnica, que ens ha proporcionat els mitjans per viure. De l'antiga Lockheed i Douglas s'han fabricat avions que han transportat durant dècades una elevada proporció de la humanitat. A l'antiga Hughes i Rockwell, (avui Boeing), s'han dissenyat naus espacials que han tocat la lluna i planetes del nostre sistema solar. De Silicon Valley han sorgit ordinadors i tècniques de comunicació que han revolucionat la nostra cultura. Aquesta tradició tècnica de Califòrnia comença precisament amb un català: Miquel Constansó. Enginyer, delineant i cosmògraf, acompañant de Gaspar de Portolà, arribà en la primera expedició a Califòrnia.

Constansó fou segurament l'home més ben educat, deixant de banda la teologia, d'aquella expedició. La seva contribució al començament històric de Califòrnia fou notable i reconeguda pels seus contemporanis. Malgrat això, la seva figura ha arribat als nostres dies gairebé oblidada. Potser perquè jo mateix sóc enginyer, m'he interessat més per ell.

Un article sobre Constansó, aparegut el 1970 en la Historical Society of California i que em va proporcionar en Joan Bertran, passat president del Casal, em va inspirar a escriure aquest article.

Constansó (o Costançò com a vegades apareix el seu nom) va néixer a Barcelona l'any 1741. Va servir d'alferes d'infanteria fins el 1762, quan va ingressar al cos d'enginyers per a estudiar en la "Real Academia Militar de Matemáticas de Barcelona", fundada per Felip V el 1710. L'ambient a Catalunya durant la joventut de Constansó era més aviat optimista i de forta expansió econòmica. Catalunya, ja abans de l'arribada dels Borbons, havia assolit certes relacions comercials amb Amèrica, sempre zelosament protegides per Castella. Després de la Guerra de Successió i de la forta represió que va haver de suportar Catalunya durant uns anys, tant el comerç com la indústria catalana canviaren la mirada, tradicionalment de cara al mediterrani. Com deia l'historiador francès Pierre Vilar: "Catalunya i Castella, després de segles d'història anant moltes vegades per camins divergents, ara s'ajunten". Ens trobem doncs, amb una Catalunya integrada amb Castella en el treball de desenvolupament d'Amèrica. Veiem com Pere Fages, el cap dels Voluntaris Catalans, s'embarca el 1765 cap a Nova Espanya i com Gaspar de Portolà ho fa el 1766. Mentrestant, Constansó acompanyat de 6 altres companys enginyers militars (la meitat dels quals també eren catalans) ja s'hi havia dirigit el 1764. Poc s'imaginaren aquests personatges que estaven destinats a començar junts la història colonial de la Califòrnia del Nord.

El visitador General Gálvez, encarregat per la Corona d'organitzar l'expedició a Califòrnia, creà una junta per a l'organització on Con-

stansó fou inclòs abans que les dues figures més famoses, Portolà i Juníper Serra fossin escollides. El 1769 començà l'expedició. No cal tornar a relatar els incidents d'aquell viatge, en els que es fundaren els pobles de San Diego i Monterey i es descobrí el port de San Francisco. Constansó en fou testimoni i participant. Ell fou dels qui preparà el plànol del Presidio i Missió de Monterey i el qui calculà les mides per dibuixar els mapes de les noves terres que es descobrien.

El 1770, quan tornà a Mèxic amb Portolà, Constansó publicà el seu admirable "Diario Histórico de los Viages de Mar y Tierra hechos al Norte de California", considerat com el document històricament més equilibrat i de millor visió científica de l'època. El seu mapa de Califòrnia del 1771 donà al món per primera vegada els contorns de la badia de San Francisco amb precisió. L'any 1772, quan Anza proposà al virrei obrir una ruta per terra des de Mèxic a Califòrnia, Constansó fou consultat. Des de la capital de Nova Espanya, Constansó continuà sent l'expert de Califòrnia. El 1790 se li demanà com atreure immigrants a Califòrnia; donat que Califòrnia continuava sent una terra molt aïllada, el problema era seriós i segurament agreujat pel zel dels missioners que veien amb l'arribada de forasters la corrupció dels indígenes. La proposta de Constansó fou contractar artesans que, després d'un període d'ensenyament, tindrien dret a terres i bestiar si volien quedar-s'hi. Constansó advocava la repartició equitativa de la terra entre els immigrants i indígenes i condemnava la pràctica de mantenir-los aïllats. Les seves recomanacions foren acceptades teòricament però no es van posar mai en pràctica. Les missions es van mantenir aïllades dels presidis al voltant dels quals es formaren els primers pobles. Les missions van prosperar molt durant unes dècades, però quan es van haver de secularitzar amb els grans canvis polítics de començaments del segle XIX, va esdevenir la seva destrucció i amb això la de milers d'indígenes que s'hi emparaven. Qui sap què hagués passat si les idees de Constansó s'haguessin imposat!

La carrera de Constansó a Mèxic fou brillant: va dissenyar edificis civils, fortificacions, ports, sistemes de drenatge i de forniment d'aigües. Va ser professor de geometria i va escriure un llibre de text. Quan morí l'any 1814, era el director subinspector del Cos de Enginyers, de les que hi havia 14 posicions en totes les Amèriques.

A Constansó sempre li restarà la glòria d'haver sigut el primer home científic de la Califòrnia Nord. Com se'n meravellaria de veure les grans obres d'enginyeria que gaudim avui en aquesta terra! Ben proper a aquell punt on entreveia la badia emboirada de San Francisco s'hi aixecaria uns 150 anys després, l'atrevit i esvelt pont del Golden Gate, obra que donarà sempre honor a la nissaga dels homes de mitjans dels segle passat que el construïren.

Pere Garriga
Butlletí No. 7
Estiu 1985

Constansó

First enginer from California

Pere Garriga

It is clear that if California is famous, it is for many reasons. When thinking about it, everyone recalls their favorite image: the wavy vineyards of Sonoma, the sunny orange groves of Orange, the Hollywood stars or the magical valleys of Yosemite. For many of us, Catalan immigrants to this welcoming land, what has brought us here has been its industrial and technological game, which also provides the means to live. Lockheed and Douglas manufactured airplanes that carried vast numbers of travelers. In the old Hughes and Rockwell companies (now Boeing), spacecrafts which touched the moon and planets in our solar system have been designed. From Silicon Valley, computers and communication techniques that have revolutionized our culture have emerged. All this technology tradition in California begins with a Catalan: Miquel Constansó. He was an engineer, draftsman and cosmographer, who accompanied Gaspar de Portola in the first expedition to California.

Constansó was probably the most well educated man, besides theology, of that expedition. His contribution to the early history of California was remarkable and recognized by his contemporaries. However, the figure has come down to us almost forgotten. Maybe because I myself am an engineer, I have become more interest in him.

This article is inspired on an article on Constansó that appeared in 1970 in the Historical Society of California, which Joan Bertran, past president of the "Casal", gave to me.

Constansó (or Costançò as his name is sometimes written) was born in Barcelona in 1741. He served as lieutenant of infantry until 1762, when he joined the Engineers division to study in the "Royal Academy of Mathematics of Barcelona", founded by Philip V in 1710.

The atmosphere in Catalonia during his youth was optimistic and of strong economic growth. Catalonia, even before the arrival of the Bourbons, had achieved some commercial relations with America, always jealously protected by Castile. After the War of Succession and the crackdown that Catalonia had to endure for years, both the trade and Catalan industry changed the sight, traditionally facing the Mediterranean. As the French historian Pierre Vilar said: "Catalonia and Castile, after centuries of often going on different paths, now walked together". We now encounter a cooperative Catalonia and Castile in the development of America. We see how Pedro Fages, head of Catalan Volunteers, embarked in 1765 for New Spain and how Gaspar de Portola does it in 1766. Meanwhile, together with six other military engineers (half of whom were also Catalan), Constansó had already sailed in 1764. Neither of them knew that they were destined to start colonial history of Northern California together.

Constansó's career in Mexico was brilliant: he designed civic buildings, fortifications, harbors, drainage systems and water systems. He was a professor of geometry and wrote a textbook. When he died in 1814, he was the director of the Engineers Division, of which there were 14 positions in the Americas.

Constansó will always have the glory of having been the first scientist of Northern California. He would be amazed, seeing the marvelous engineering works that we enjoy today in this land. Very close to that point where he caught a first glimpse of the foggy bay of San Francisco, 150 years later, the bold and graceful Golden Gate Bridge was built, a work that will always honor the men of the mid-20th Century that built it.

Peter Garriga, Bulletin no. 7, Summer 1985

Poema

Vine Mestressa!

Damunt paneres i taulells
s'apilen les llagostes
els llobarros, els pagells.
Lluços, pops molls, tonyines,
llenguados, congres, sardines
i sorells. Hi veureu caragolets
gambes bogues i verats,
polles, donzelles i gats,
mussoles, bruixes i barbs.
Vine, mestressa, a comprar!
que aquest peix tan viu, tan viu,
enlloc mes el trobaràs.
Va noies, veniu, veniu,
a omplir els cistellets...
Avui farem bon suquet,
una assortida "paella"
un perfumat escabetx
amb llorer i un bri d'orenga.
Hi ha rajades, aranyes, lluernes,
copinyes, crancs i musclos
per a fer una exquisida sopa
que tindrà tots els gustos.
Molleres, angules, orades,
escorpores, mabres, rajades,
palaies, rap, esturions,
anguiles, turbot, ericòns.
escamarlans i seitons.
Quin suquet faràs mestressa,
una rica bullabessa,
un nero a la marellesa
o un llenguado a la princesa.
Besuc al forn amb julivert,
llagosta a la Cardenal
i si no vols gastar tant
galeres amb tomàquet
o una truita de xanguet.
Vine mestressa, a comprar
que aquest peix tan viu, tan viu,
enlloc mes el trobaràs.
Va noies, veniu, veniu!

Poema de Maria Rosa Buigas, filla de l'escriptor Joaquim Buigas i Garriga en homenatge al pare mort el 1963

POEM: COME MY LADY!

Upon trays and counters
are the lobsters
the sea bass and the pandora stacked.
Hakes, octopus, tuna, flounder, eels, sardines and scads. You will
see tiny snails
shrimp and mackerel,
scorpion fish, rainbow wrasses and cat sharks,
smooth-hounds, turbots and red-tailed barbels.
Come, My Lady and buy!
This fish so alive, so alive,
you'll find nowhere else.
Come on girls, come, come,
to fill your baskets ...
Today we will make a good stew,
an assorted paella
a fragrant marinade
with a hint of oregano and bay leaf.
There are rays, greater weeviers, tub gurnards,
shellfish, crabs and mussels
to make an exquisite soup
that will suit all tastes.
Ribaldos, eel, gilt head bream,
scorpion, amber, rays,
Megrim, monkfish, sturgeon,
Eels, turbot, sea urchins,
prawns and anchovies.
What a stew would you like to prepare My Lady,
a tasty bouillabaisse,
mere a la Marseillaise
sole a la princess.
bream baked with parsley
lobster a la Cardinal.
And if you do not want to spend so much
maybe mantis shrimp with tomato
or transparent goby omelet.
Come My Lady and buy
this fish so alive, so alive,
you'll find nowhere else.
Come on girls, come, come!

Poem Maria Rosa Buigas, daughter of the writer Joaquim Buigas
Garriga and in tribute to her deceased father in 1963

Recepta

Amanida d'espinacs

Montse Jason

**1 lliure (aprox. 450 grams) d'espinacs
Aprox. 2 tasses de maduixes
1/2 tassa de nous torrades trossejades**

PER AMANIR:
**1 1/2 cullerades de llavors de rosella
1/3 tassa de vinagre blanc
1/2 tassa de sucre
1 culleradeta de mostassa en pols
1 culleradeta sal
1 1/2 culleradeta de ceba picada
1 tassa d'oli d'amanir**

Barregeu tots els ingredients.

A gaudir.

SPINACH SALAD

**1 lb. spinach leaves
1 pt. strawberries
1/2 cup diced toasted pecans**

DRESSING:

**1 1/2 tablespoon Poppy seeds
1/3 cup white vinegar
1/2 cup sugar
1 teaspoon dry mustard
1 teaspoon salt
1 1/2 lb. minced onion
1 cup salad oil**

Blend all ingredients with a wire whisk.

Enjoy,

Sabies que....

L'aigua i la llimona són productes molt simples i amb moltes propietats beneficioses per la salut?

L'aigua té moltes propietats que ajuden a millorar la teva salut.

Beu dos gots d'aigua quan et llevis (activa els òrgans interns)

Beu un got d'aigua abans de menjar (ajuda a fer una bona digestió)

Beu un got d'aigua 30 minuts abans de dutxar-te (baixa la pressió de la sang)

Beu un got d'aigua abans d'anar a dormir (ajuda a prevenir atacs de cor i embòlies)

Beure aigua és bo pel teu cos i la teva salut!

La llimona groga i simple és d'origen desconegut, potser va venir de l'Índia, té moltes propietats antioxidant i anticancerígenes.

Té molta vitamina C que ajuda a mantenir el funcionament del sistema immunitari, i també ajuda a fer la digestió (aigua amb llimona).

Ajuda a curar les ferides, i possibles malalties del cor.

Beure un got d'aigua tèbia amb llimona, ajuda a purificar la sang (treu les toxines) i ajuda a anivellar el nivell de sucre a la sang, També ajuda a trobar el balanç H alcalí, netejant els ronyons.

La llimona també ajuda a perdre pes (sobretot la pell de la llimona que té pectina), també és bona per l'osteoporosi, per l'insomni (el suc de llimona sol ajudar a dormir millor), ajuda a la concentració, memòria, calma la ment, cura infeccions, és bona quan es tenen refredats, grips i tos, asma (1/2 cullereta amb aigua abans de menjar) redueix la nàusea, vòmits, mareig

i fortifica els ossos. És bona per la ciàtica i també per treure l'acne, grans a les cares i taques (simplement posar suc a la cara on hi ha els grans o l'acne).

La llimona també és bona pel cabell (l'enforteix i el fa més suau i brillant).

Finalment la llimona amb aigua ajuda a treure tots els residus després de radiació o quimioteràpia.

A més a més de ser beneficiosa per la salut, la llimona es pot fer servir com a desinfectant a casa, treu taques, neteja pots i treu la cera que deixen les espelmes. També es pot fer servir com insecticida per dissuadir mosques i mosquits.

Aigua i llimona, tan simple i tan beneficiós pel nostre cos.

DID YOU KNOW THAT ....

Water and lime products are very simple products that have many beneficial effects on your health?

Water has a lot of properties that help to improve your health.

Drink two glasses of water when you wake up (activate the internal organs)

Drink a glass of water before eating (to aid proper digestion)

Drink a glass of water 30 minutes before you shower (lower the blood pressure)

Drink a glass of water before you go to sleep (prevents heart attacks and strokes)

Drinking water is good for your body and your health!

The yellow lemon is simple and has an unknown origin, perhaps it came from India, has many antioxidants and prevents cancer.

It has a lot of vitamin C which helps to maintain the immune system and helps with digestion (water with lemon). It helps to heal wounds, and prevents heart diseases.

Drinking a glass of warm water with lemon helps to purify the blood (removes toxins) and helps to balance the blood sugar level; it also helps to find the alkaline balance H, cleansing the kidneys.

Lemon also helps you to lose weight (especially lemon peel because it contains pectin). It also fights osteoporosis, insomnia (usually lemon juice helps you to sleep better). It helps you to concentrate, improve memory. It calms the mind, cures infections, and is good to take when you have a cold, the flu, coughs, asthma (1/2 teaspoon with water before eating). It reduces nausea, vomiting, dizziness and strengthens bones. It is good for the sciatica and to remove acne spots and grains from the faces (simply put juice on the face where there are grains or acne).

Lemon is also good for the hair (it strengthens it and makes it more smooth and shiny).

Finally the lemon water helps to remove residues after radiation or chemotherapy. Lemon can be used as a disinfectant at home, and to remove stains, to clean and remove wax from candles. It can also be used as an insecticide to discourage flies and mosquitoes.

Water and lemon, so simple and yet so beneficial for our body.

Treu la llengua • Stick out your tongue

Anna Torrents

Frases fetes que comencen per la lletra e (*)

Trieu l'opció correcta d'aquestes frases fetes que comencen per e:

frase feta	Tria el significat correcte de la frase feta
1. Embolicar la troca	Complicar / abrigar-se
2. Enfilar-se per les parts	Desesperar-se / escalar
3. Ensenyar les unges	Mostrar-se agressiu / tenir les mans netes.
4. Escampar la boira	Fer coses útils / anar-se'n, passejar per distreure's
5. Ésser un tocacampanes	Tenir poc seny / ser molt religiós
6. Estar a l'aguait	Vigilar / estar content
7. Estar amb l'ai al cor	Passar ànsia / estar malalt
8. Estar curat d'espants	Tenir experiència, no sorprendre's / no patir cap malaltia
9. Estar pels núvols	Ser car / volar
10. Estimar-se més	Voler més / preferir
11. Estirar la pota	Fer esport / morir
12. Estirar les cames	Passejar / saltar

Sol. 1-complicar;2-desesperar-se;3-mostar-se agressiu;4-anar-se'n...;5-tenir poc seny;6-vigilar;7-passar ànsia;8-tenir experiència...;9-ser car;10-preferir;11-morir;12-passejar.

Barbarismes que comencen per la lletra e (*)

Escriviu en la graella la forma correcta d'alguns barbarismes que comencen per la lletra e:

No s'ha de dir...	Cal dir...	No s'ha de dir...	Cal dir...
1. eclipse		11. engordar	
2. emitir		12. engrassar	
3. empalagós		13. ensaig	
4. empalme		14. ensaladera	
5. empedernit		15. enterar-se	
6. empenyar		16. entreno	
7. empleo		17. equis	
8. enano		18. esquadra	
9. encarinyar-se		19. estreno	
10. enfermetat		20. excluir	

Sol. 1-eclipsi;2-emetre;3-embafador;4- empalmament/unió;5- empedreit;6-empenyorar;7-ocupació;8-nan;9-encatarinar-se;10-malaltia;11-engreixar-se;12-greixar/engreixar;13-assaig;14-enciamera;15-assabentar-se;16-entrenament;17-ics;18-escaire;19-estrena;20-excloure.

(*) N. Brugarolas, C. Cortés, M.J. Francés, L. Ivorra, R. Nebot, V.J. Santamaría, *Curs de llengua catalana NIVELL D*, Ed. Castellnou, 2001.

Webs d'interès...

pels Catalans i no Catalans residents a l'estrange

Anna Torrents

Vull Votar! :

"Registre de Catalans que viuen a l'estrange i volen votar al referèndum de la independència de Catalunya..." (Organitzat per la FIEC). <http://www.vullvotar.cat/>

ANC-Catalan National Assembly:

"Versió anglesa de la pàgina web de l'Assemblea Nacional Catalana. L'ANC és una organització popular, unificada, plural i democràtica que treballa per a que Catalunya esdevingui un nou estat d'Europa... <http://catalanassembly.org/>

ANC en català:

<http://www.assemblea.cat/>

El blog de l'ANC del Nord de Califòrnia és:

<http://ancnordcalifornia.blogspot.com.es/>

Col·lectiu Wilson:

"El Col·lectiu Wilson està format per sis acadèmics catalans dels àmbits de l'economia i de la ciència política que, preocupats per la deriva que ha adoptat el debat en curs sobre la possible autodeterminació de Catalunya, hem decidit unir esforços per contribuir que els ciutadans de Catalunya tinguin l'oportunitat de decidir el seu futur lliurement, sense por ni amenaces, i amb la millor informació possible..." <http://www.vullvotar.cat/>

ANC-Catalan National Assembly:

"English version of the Catalan's National Assembly webpage. The Catalan National Assembly (ANC) is a popular, unified, plural and democratic organization working towards Catalonia becoming a new European State..." <http://wilson.cat/ca/>

<http://catalanassembly.org/>
(Versió en Català Castellà i Anglès)

ANC in Catalan:

<http://www.assemblea.cat/>

The Northern Californian ANC blog is:

<http://ancnordcalifornia.blogspot.com.es/>

Col·lectiu Wilson:

"The Wilson Initiative is made up of six Catalan academics in the fields of Economics and Political Sciences who, concerned about the direction that the current debate on the possibility of Catalan self-determination has taken, have decided to join forces in order to help the citizens of Catalonia to have the opportunity to decide their future freely, without fear or threats, and with the best information possible..." <http://wilson.cat/ca/>
(Catalan, Spanish, and English version)

Constituent Process of Catalonia:

"...the goal is to create a constituent process in Catalonia to allow the catalan people decide democratically and peacefully the type of state and country they want..." <http://www.procesconstituent.cat/>

Plataform for the language:

"La Plataforma per la Llengua is the NGO of the Catalan language. It is a nongovernmental organization working to promote the Catalan language as a tool of social cohesion..." <https://www.plataforma-llengua.cat/>

Entrevista

John Dagenais guardonat amb el premi "Roca i Batista"

Carme Roig

L'onze de Novembre de 2012, l'IPECC (Institut de Projecció exterior de la Cultura Catalana) va guardonar en John Dagenais amb el premi "Roca i Batista", un "catalanòfil" que exerceix de Professor de Literatura i Cultura Medieval Ibèrica a UCLA.

Quan vaig preguntar a en John com es va interessar en el català, aquesta va ser la seva resposta:

La meva trajectòria és quelcom diferent a la de la majoria de les persones d'aquest país que van acabar 'fent' català: vaig cursar estudis d'espanyol per a poder fer català, no vaig arribar al català a través de l'espanyol.

John, explica'n una mica la teva vida: on vas néixer, la teva família, la teva vida professional...

Vaig néixer a Boulder, Colorado, on els meus pares estudiaven a la Grad School de la University of Colorado. Aviat ens vam mudar a Wichita, Kansas, no gaire lluny d'on la família de la meva mare va establir-se, cap als voltants del 1860. Així doncs, vaig créixer a Kansas.

El meu camp d'especialització va ser Literatura i Cultura Medieval Ibèrica. He ensenyat a la Universitat de Michigan, Stanford i Duke com a Professor convidat i a la Northwestern University a Chicago abans d'arribar a UCLA.

No obstant, fa 40 anys, després de la meva primera visita a Catalunya i el descobriment de la seva cultura i llenguatge, i de les escasses possibilitats d'aprendre aquest idioma als Estats Units, vaig aconseguir poder fer classes de català a través d'uns estudiants catalans que estudiaven Business a la Universitat de Kansas. També vaig començar a estudiar literatura catalana quan vaig descobrir una magnífica donació de llibres catalans a la biblioteca de la universitat per part del Professor Domingo Ricart.

Vaig ajudar a organitzar la primera trobada de la Societat Catalana a Nord Amèrica a la Universitat d'Illinois al 1978.

Ets Professor de català entre altres llengües a UCLA. Quan va començar el teu interès per la llengua i cultura catalanes, i on vas aprendre a parlar un català tan excepcional?

No en sabia res de la llengua i cultura catalanes, ni tan sols de la seva existència, fins que vaig realitzar el meu primer viatge a la península Ibèrica al 1969. Vaig arribar a Barcelona en un tren des de París. Encara recordo el moment en el que em vaig adonar de l'existència del català: estava en un parc, probablement la Ciutadella, i vaig sentir a un avi parlant a la seva néta en un idioma que podia comprendre prou bé degut al meu coneixement del francès i l'espanyol, però que definitivament no era ni l'un ni l'altre. Vaig començar a intentar aprendre coses sobre aquesta llengua i em va sorprendre que el coneixement sobre una cosa tant interessant i única hagués estat tan reprimit, inclús en les meves classes d'espanyol als Estats Units.

Uns mesos després, estava llegint (una pràctica habitual entre els universitaris de finals dels 60 i principis dels 70) un llibre de filosofia i misticisme oriental. A la introducció, el traductor citava alguns versos de Ramon Llull, potser del Llibre d'Amic e Amat. Allà apareixia aquella llengua un altre cop! Però aquesta vegada no eren un avi i la seva néta parlant en un parc: l'idioma tenia una llarga història que es remuntava a l'Edat Mitjana i era utilitzat per expressar alguns dels mateixos profunds pensaments místics de filòsofs orientals sobre els que estava llegint. Estava meravellat. Aquest devia ser el meu destí. Vaig renunciar a la filosofia oriental i vaig començar a estudiar català.

Quins nivells de Català s'ensenyen a UCLA?

Ensenyem Català 1 i Català 2. La Núria Dordal, de la Universitat Ramon Llull, imparteix aquestes classes.

L'últim trimestre vaig impartir un curs superior del grau d'espanyol sobre "Literatura Moderna Catalana" (Span 170). Vaig repassar la prosa i poesia catalana començant per Aribau, passant per Foix, Rodoreda, Espriu, Pla entre d'altres, fins a Terenci Moix i Quim Monzó. Tenia al voltant de 30 alumnes. A causa de l'estrucció del grau d'espanyol, les obres es llegeixen en la versió traduïda a l'espanyol, però que en la majoria dels casos, aquestes versions també contenen l'original en català.

En els meus cursos intento incorporar obres en català amb obres en castellà. Així, en els cursos de la història de la literatura peninsular Ibèrica del 1391 al 1521, els

estudiants llegeixen fragments o textos sencers com ara la poesia de Jordi de Sant Jordi i Ausias March, Tirant lo Blanc, l'Spill de Jaume Roig, la història de Jacob Xalabin entre d'altres. També obres d'escriptors jueus de Catalunya i Aragó, com Crescas i Vidal ibn Labi Benweniste.

En els meus seminaris de novel·les de cavalleries sempre llegim Tirant lo Blanc, traduït al castellà o a l'anglès per a la majoria dels estudiants.

També he impartit seminaris sobre Ramon Llull, així com seminaris en els que llegim poesia dels trobadors catalans que escriuen en occità.

Ara que els nostres cursos bàsics de català es troben en una posició ferma i que cada vegada hi ha més estudiants que estan aprenent català i incorporant autors catalans en els seus textos i en les seves tesis doctorals, espero poder oferir ben aviat més seminaris especialitzats en català, treballant amb textos originals.

Durant els últims anys has estat organitzant cursos d'estiu a Barcelona per estudiants americans. Què ens pots dir sobre aquests cursos? Què aprenen els estudiants? Quin és l'interès dels alumnes?

Són cursos d'estiu d'estudi a l'estrange per, principalment, estudiants de grau. Reben crèdits corresponents a dos cursos, a més a més de crèdits per estudis independents si ho desitgen. He impartit dos cursos a Barcelona.

El primer tenia per títol "Trobadors, Croats i Herètics": tractava les cultures de Catalunya i el sud de França en el període dels segles 12 i 13, incloent les Croades Albigesa. La meitat del curs era a Barcelona i l'altra meitat implicava viatjar pel sud de França a emplaçaments importants de la literatura dels trobadors i de les Croades Albigeses.

El segon s'anomenava "Barcelona, la història d'una ciutat, el seu art i cultura". Aquest curs constava de dues parts: la primera consistia en classes passejant pels carrers de Barcelona amb els alumnes, mostrant-los la història des dels temps dels romans fins a avui en dia. L'altra part consistia en una sèrie de classes a la Universitat Pompeu Fabra i un estudi de l'art Modernista i de la seva arquitectura en particular. Vam fer excursions a Girona, Montserrat

i a la Colònia Güell com a part del curs.

Els estudiants atenen a aquestes classes per varis raons: alguns pensen que és una bona manera d'obtenir crèdits per l'universitat. No obstant, la majoria estan interessats en Barcelona: volen conèixer la ciutat íntimament. Els estudiants provenen de múltiples departaments dins de UCLA, no només del d'espanyol: biologia, sociologia, ciències polítiques, història de l'art i història. També tenim un nombre d'estudiants provinents d'altres campus d'UC com per exemple Stanford. Els estudiants duen a terme projectes en grup i estudien a fons barris concrets de Barcelona, i al final han d'escriure un projecte sobre el tema d'investigació que hagin triat.

Inevitablement, els meus alumnes s'enamoren de Barcelona i volen tornar-hi. Com que molts d'ells són membres de minories o immigrants, ràpidament entenen la situació complexa de la cultura catalana i molts dels seus projectes inclouen l'estudi de la cara canviant de la ciutat i l'estatus d'immigrant dins Catalunya.

Finalment, sabem quant estimes Catalunya, el seu idioma i la cultura. Creus que la llengua catalana està en perill?

No, no crec que la llengua catalana estigui en cap perill. Ha sobreviscut situacions pitjors a l'actual. Sembla que la llengua catalana és més forta cada any que torno a Barcelona. Els immigrants que arriben a Catalunya estan aprenent el valor de parlar català i s'asseguren de que els seus fills aprenguin la llengua. Gairebé no vaig parlar castellà en el mes que vaig estar a Barcelona l'estiu passat. Simplement no em va caldre.

El català és un idioma bonic i important. Té una llarga i rica tradició literària i cultural, al mateix nivell que qualsevol dels idiomes nacionals d'arreu Europa. Per circumstàncies que tots coneixem, la seva cultura i literatura són simplement menys conegudes que les d'altres nacions. Però, especialment des de les Olimpíades, la situació està canviant i millorant. L'idioma i cultura catalana s'ensenyen a tot el món i la gent cada vegada s'adona més de la diferència entre "espanyol" i "català".

The Interview

John Dagenais was awarded the "Roca i Batista"

Carme Roig

Moltes gràcies per la teva contribució a la llengua, literatura i cultura catalanes. Has apropat més Catalunya al món exterior.

JOHN DAGENAIS WAS AWARDED THE "ROCA I BATISTA"

On November 11, 2012 IPECC (Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana) presented the award "Roca i Batista" to John Dagenais, a "catalanophile" Professor of Medieval Iberian Literatures and Cultures at UCLA.

When I asked John how he became interested in Catalan, his response was this:

My trajectory is somewhat different than that of many people in this country who end up 'doing' Catalan: I went into Spanish studies in order to be able to do Catalan, I did not come to Catalan through Spanish.

John, tell us about yourself, Where were you born, family, professional life....

I was born in Boulder, Colorado, where my parents were in grad school at the U of Colorado, they soon moved to Wichita, Kansas, not far from where my mother's family had homesteaded in the 1860s. I grew up in Kansas, then.

My field of specialization was medieval Iberian literatures and cultures. I have taught at the University of Michigan, Stanford and Duke as Visiting Professor and at Northwestern University in Chicago before coming to UCLA.

Although 40 years ago, after my first visit to Catalonia and the discovery of its culture and language, and the very few possibilities to learn the language in the US, I managed to exchange Catalan lessons with some Catalan students studying Business at Kansas University. I also started studying Catalan literature when I discovered a magnificent donation of Catalan books to the library of the university donated by Professor Domingo Ricart.

Later I helped to put together a collection of Catalan tales by young writers published to the American world and that later helped to promote the culture and language of Catalo-

nia to a new generation of American students. I translated anthologies and I have published many articles, studies and research about Catalan Literature that I presented to different congresses; for example, the Modern Language Association.

I helped to organize the first meeting of the North American Catalan Society at the University of Illinois in 1978.

You are a professor of Catalan besides other languages at UCLA. When did your interest in the Catalan language and culture begin, and where did you learn to speak such great Catalan?

I knew nothing about the Catalan language and culture, did not even know of its existence until I made my first trip to Iberia in 1969. I arrived in Barcelona on a train from Paris. I can still remember the moment when I first became aware of the Catalan language: I was in a park, probably Ciutadella and I heard a grandfather talking to his little granddaughter in a language I could understand pretty well based on my knowledge of French and Spanish, but which was neither language. I began to try to learn about this language and was amazed that the knowledge of something so interesting and unique had been so thoroughly suppressed, even in my college-level Spanish classes in the U.S.

A few months later I was reading (as college kids in the late 60s and early 70s were likely to do) a book on oriental philosophy and mysticism. In the introduction, the translator cited some verses by Ramon Llull in the original, perhaps from the *Llibre d'Amic e Amat*. There was that language again! Only now it was not only a grandfather and granddaughter talking in a park: the language had a long history going back to the Middle Ages and was used to express some of the same profound mystical thought that I was reading among oriental philosophers. I was hooked. This must have been my destiny. I gave up on oriental philosophy and started studying Catalan.

What levels of Catalan are taught at UCLA?

We teach Catalan 1 and Catalan 2. Núria Dordal, our lectora from the Institut Ramon Llull teaches these courses.

Last quarter I taught a course for upper division Spanish majors on "Modern Catalan Literature" (Span 170). It sur-

veyed Catalan prose and poetry beginning with Aribau, and continuing through Foix, Rodoreda, Espriu, Pla and others on down to Terenci Moix and Quim Monzó. I had around 30 students. Because of the structure of the Spanish major, works were read in Spanish translation with side-by-side Catalan originals in most cases.

I try to incorporate works in Catalan along with works in Castilian in my courses. Thus, in a history of Peninsular literature from 1391-1521, students read excerpts or entire texts such as poetry by Jordi de Sant Jordi and Ausias March, *Tirant lo Blanc*, Jaume Roig's *Spill*, the *Història de Jacob Xalabin* and others. Also works from Jewish writers from Catalunya and Aragon, such as Crescas and Vidal ibn Labi Benweniste.

In my graduate seminars on the chivalric novel we always read *Tirant lo Blanc*, in Castilian or English translation for most students.

I have also given graduate seminars on Ramon Llull, as well as seminars in which we read the poetry of the Catalan troubadours writing in Occitan.

Now that our basic language courses in Catalan are firmly in place and more and more of our graduate students are learning Catalan and incorporating Catalan authors and texts in their Ph.D. thesis research, I hope soon to be able to offer more specialized seminars in Catalan, working with original texts.

For the past few years you have been organizing summer courses in Barcelona for American students. Can you tell us about these courses? What do the students learn? What is the interest of the students?

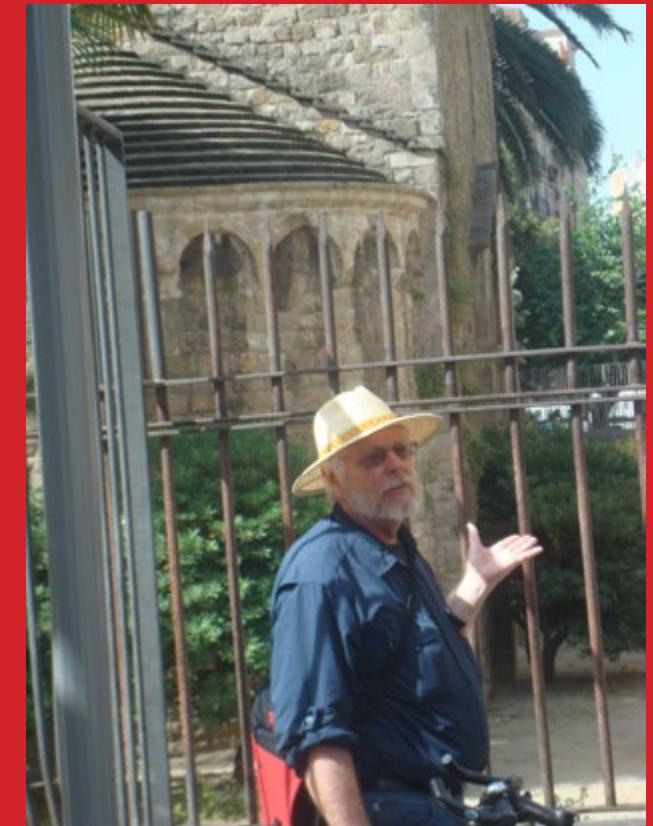
These are summer study abroad courses for, mostly, undergraduate students. They earn credit for two courses, plus independent study credit if they wish. I have had two courses based in Barcelona over the years.

The first was entitled "Troubadours, Crusaders and Heretics": It dealt with the cultures of Catalunya and Southern France in the period of the 12th and 13th centuries, including the Albigensian Crusades. Half of the course was based in Barcelona and the other half involved travel in Southern France to important sites of troubadour literature and of

the Albigensian crusades.

The second was a course entitled "Barcelona, the Story of a City, Its Art and Culture." This course had two parts: One consisted of walking lectures with students, showing them the history of Barcelona in its streets from Roman times down to today. The other involved a classroom setting with lectures by faculty at the Universitat Pompeu Fabra and a study of Modernist art and architecture in particular. We took field trips to Girona, Montserrat and to the Colonia Güell as part of the course. Students go on these courses for a number of reasons: some think it is a good way to earn college credit. The majority, though, are interested in Barcelona: they want to get to know this exciting city intimately.

Students come from many departments at UCLA, not just Spanish: Biology, Sociology, Political Science, Art History, and History. We also have a number of students from other UC campuses or from other universities such as Stanford. Students do group projects studying individual neighbor-

John Dagenais a Barcelona. Foto: Eilene Powell

hoods of Barcelona in depth and write a final term paper on a research topic of their choice.

Inevitably, my students fall in love with Barcelona and want to go back. As many of them identify as members of minorities or as immigrants or children of immigrants, they quickly understand the complex situation of Catalan culture and language and many of their projects involve study of the changing face of the city and the status of immigrants within Catalunya.

Finally, we know how much you love Catalonia, its language and culture. Do you think that the Catalan language is in any danger?

No, I don't think the Catalan language is in any danger. It has survived far worse situations than the present one. It seems to me that the Catalan language is stronger each year I return to Barcelona. Immigrants to Catalunya are learning the value of speaking Catalan and are making sure that their children learn the language. I hardly spoke Castilian at all

during my month in Barcelona last summer. It just wasn't necessary to do so.

Catalan is a beautiful and important language. It has a long and rich literary and cultural tradition, on a par with that of any of the 'national' languages of Europe. For circumstances known to all, its culture and its literature are simply less known than those of other nations. But, especially since the Olympics, this situation is changing and improving. Catalan language and culture are taught around the world and people are more and more aware of the differences between "Spanish" and "Catalan."

Thank you very much for your contribution to Catalan language, literature and culture. You brought Catalonia closer to the outside world.

Voleu participar? Si teniu alguna informació, article o alguna cosa per comentar, i ho voleu publicar al Butlletí...

Envieu la informació a: ***ornellatorralba@gmail.com*** (Ornella Torralba, Editora del Butlletí)

Quasi tota la informació anirà bilingüe, o sigui que si podeu enviar els articles traduïts, millor, i si no, ja ho farem nosaltres.

També! Tindrem una secció nova (ANUNCIS) al Butlletí. Estem buscant gent, companyies, petita-mitjana empresa, que es vulguin anunciar al Butlletí. Tenim 3 mides d'anuncis i preus diferents:

1. 1 PÀGINA (\$150) 2. MITJA PÀGINA (\$100) 3. 1/4 DE PÀGINA (\$50) (Anunci per publicació).

Si aporteu \$40 més a qualsevol dels 3 punts, posarem l'anunci a la web per un any.

4. WEB/E-MAIL (\$80) per any

Formats d'entrega: Les entregues dels documents (articles, informació) poden ser a través del correu electrònic.

Els anuncis poden ser entregats amb PDF o JPEG. Si teniu algun dubte, poseu-vos en contacte amb l'Ornella Torralba

Would you like to participate? If you have an article or news that you would like to publish in the Bulletin...

Please send information to: *ornellatorralba@gmail.com* (Ornella Torralba, Bulletin Editor)

We will publish most of the information in Catalan and English. It would therefore be preferable if you send the articles translated.

However, if that is not possible, we will be happy to translate it for you.

Also! We will have a new section of advertisements in the Bulletin (ANUNCIS/NEWS).

We are looking for people, companies, small-medium business, that would like to include an Ad. Here are our sizes and rates:

1. 1 PAGE (\$150) 2. 1/2 PAGE (\$100) 3. 1/4 OF PAGE (\$50) (Ad per publication)

Adding \$40 more to any of the three points, we will advertise the ad in our web for a year.

4. WEB/E-MAIL (\$80) per year

Formats/Delivery: You can send (articles, information) via e-mail.

Ads should be in PDF or JPG format. If you have any questions, please, contact Ornella Torralba

Gràcies per la vostra cooperació. ***Thank you for your cooperation.***